Süreli Teminatla Tehiri İcra

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Anayasa Mahkemesi İkinci Bölüm	15.10.2025	İhlal

ESAS NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2019/17045	AY 35, İİK 36

ÖZET

İşçilik alacağı ilamının icrası, bir yıl süreli banka teminat mektubu kabul edilerek geri bırakılmış, ihtiyati haciz de kaldırılmıştır. Yargılama dört yılı aşınca alacak güvencesiz kalmıştır. AYM, teminatın kesin ve süresiz olması gerektiğini belirterek mülkiyet hakkı ihlali tespit etmiştir.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/sureli-teminat-mektubuyla-tehiri-icra-mulkiyet-aym-2019-17045/ →

Karar metni

Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

(Başvuru Numarası: 2019/17045)

Karar Tarihi: 15/10/2025

R.G. Tarih ve Sayı: 26/2/2026 - 33180

[Bölüm Başkanı, üyeler, raportör, başvurucu ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.]

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, yargı kararı ile hüküm altına alınan alacağın usulüne uygun olmayan icranın geri bırakılması kararı sonucunda güvencesiz kalması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 16/5/2019 tarihinde yapılmıştır.

3. 26/12/2019 tarihinde 2019/20701, 2019/21593 numaralı bireysel başvuruların hukuki irtibat nedeniyle 2019/17045 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine ve incelemenin 2019/17045 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine karar verilmiştir.

4. Komisyon 24/10/2019 tarihinde başvurucunun adli yardım talebinin reddine, Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 66. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereği başvuru harcını yatırmak üzere başvurucuya on beş günlük kesin süre verilmesine karar vermiştir. Başvurucu 30/10/2019 tarihinde başvuru harcını yatırmıştır.

5. Komisyon 24/5/2024 tarihinde üç başvurucu yönünden adil yargılanma hakkı kapsamındaki makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasının başvuru yollarının tüketilmemesi, ayrıca diğer iki başvurucu yönünden mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna, başvurucu (...) yönünden mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasının kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir. Dolayısıyla başvurucunun mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışında kabul edilemezlik kararı verildiği anlaşıldığından karar başlığında başvurucu olarak yalnızca bu başvurucunun adına yer verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu 23/7/2013 tarihinde iki ayrı şirket aleyhine Batman İş Mahkemesinde (İş Mahkemesi) dava açmış ve işçilik alacaklarının tahsiline karar verilmesini talep etmiştir. Dava dilekçesinde dava sonunda hükmedilecek bedeli güvence altına almaya yönelik ihtiyati haciz veya ihtiyati tedbir gibi geçici hukuki koruma taleplerinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. İş Mahkemesi 16/10/2014 tarihinde davanın kabulüne, net 8.639,13 TL kıdem tazminatı, 2.639,44 TL ihbar tazminatı, 2.771,41 TL yıllık izin ücreti, 26.823,22 TL fazla çalışma ücreti, 10.865,62 TL ulusal bayram ve genel tatil ücreti ile 3.244,07 TL hafta tatili alacağının davalı şirketlerden müştereken ve müteselsilen tahsiline karar vermiştir. Dosya kapsamından başvurucunun davalılar aleyhine Batman 1. İcra Dairesinde (İcra Müdürlüğü) toplam 70.476,10 TL alacağının tahsili talebiyle icra takibi başlattığı anlaşılmıştır.

9. Davalı şirketler, İş Mahkemesinin kararını 28/11/2014 ve 3/12/2014 tarihlerinde tehiri icra talepli temyiz etmiştir. Davalılardan D. Şirketi İcra Müdürlüğüne başvurmuş, Yargıtaydan icranın geri bırakılması kararı getirilinceye kadar mehil vesikası verilmesini talep etmiş ve mehil vesikası verilmesi için 10/12/2014 tarihinde T.F. Bankası tarafından düzenlenen 83.811,62 TL bedelli kesin teminat mektubunu güvence olarak sunmuştur. Teminat mektubu incelendiğinde bu mektubun yalnızca davalı D. Şirketi için verildiği ve 10/12/2015 tarihine kadar geçerli olduğu anlaşılmıştır.

10. İcra Müdürlüğü 10/12/2014 tarihinde Batman İcra Mahkemesine (İcra Mahkemesi) yazdığı yazıda borçlu vekilinin 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 36. maddesi uyarınca mehil talebinde bulunduğunu belirtmiş ve sunulan teminatın kabulü veya reddi hususunda bir karar verilmesi gerektiğini ifade etmiştir. İcra Mahkemesi, İcra Müdürlüğüne

gönderdiği 10/12/2014 tarihli cevap yazısında 83.811,62 TL tutarındaki teminat mektubunun kabul edildiğini belirtmiştir. Bu yazı üzerine İcra Müdürlüğü 11/12/2014 tarihli mehil vesikasını düzenlemiş ve borçlu vekiline bu tarihten itibaren altmış gün süreyle mehil vermiştir.

11. İcra ve temyiz süreci devam ederken başvurucu 24/11/2014 tarihinde Batman 1. Asliye Hukuk Mahkemesine başvurmuş, ilama dayanarak ihtiyati haciz talep etmiştir. Bu talebi kabul edilmiş ve davalılar adına kayıtlı malların ihtiyaten haczine karar verilmiştir. Davalılardan D. Şirketi, ihtiyati haciz kararına karşı İcra Mahkemesine şikâyet yoluyla başvurmuş ve teminat mektubu sunulduğundan hacizlerin kaldırılmasını istemiştir. D. Şirketinin bu talebini yerinde gören İcra Mahkemesi teminat bulunduğu gerekçesiyle 18/12/2014 tarihinde ihtiyati haczin kaldırılmasına karar vermiştir. Başvurucunun temyiz talebi, kararın kesin olduğu gerekçesiyle 9/4/2015 tarihinde reddedilmiştir.

12. İş Mahkemesi kararının temyizi sonrası başvurucu 30/1/2015 tarihinde banka teminat mektubunun süreli olması nedeniyle usulüne uygun olmadığını belirterek icranın geri bırakılması talebinin reddine karar verilmesi istemiyle Yargıtay 9. Hukuk Dairesine (9. Hukuk Dairesi) dilekçe sunmuştur. 9. Hukuk Dairesi 6/2/2015 tarihinde icranın geri bırakılması koşullarının oluştuğu anlaşıldığından takibe konu ilamın icrasının temyiz incelemesi sonuna kadar geri bırakılmasına karar vermiştir. Başvurucu 16/2/2015 ve 3/11/2016 tarihlerinde sunduğu dilekçelerle teminat mektubunun süreli olması nedeniyle icranın geri bırakılması kararının yeniden değerlendirilmesini istemiş ve alacağının karşılıksız kalma tehlikesi olduğunu ileri sürmüştür. Bu talepler hakkında değerlendirme yapıldığını gösteren bir bilgi ve belgeye rastlanmamıştır.

13. Temyiz incelemesini yapan Yargıtay 7. Hukuk Dairesince 14/11/2016 tarihinde diğer temyiz itirazları reddedilerek karar kısmen bozulmuştur. Bozmaya ilişkin kısımda özetle;

i. Başvurucunun davalı işyerinde 1/5/2008 tarihinde büro işlerinde yaklaşık 1 yıl 4 ay sigortasız çalıştırıldığını, 24/9/2009 tarihinde sigortasının Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirildiğini, iş akdinin 8/7/2013 tarihinde haksız olarak küfür ve hakaret edilmesi nedeniyle feshedildiğini iddia ederek kıdem ve ihbar tazminatı, ulusal bayram, genel tatil, yıllık izin, hafta tatili, fazla mesai ücretleri alacağını talep ettiği, davalının ise başvurucunun istifa ettiğini belirterek davanın reddine karar verilmesi gerektiğini savunduğu,

ii. Taraflar arasında işçiye ödenen aylık ücretin miktarı konusunda uyuşmazlık bulunduğu, başvurucunun resmî kayıtlarda ücretinin asgari ücret olarak gösterilmesine rağmen gerçekte en son net ücretinin aylık 1.500 TL olduğunu iddia ettiği, davalının ise başvurucuyu asgari ücret karşılığında çalıştırdığını savunduğu, hükme esas alınan bilirkişi raporunda başvurucunun en son net 1.200 TL maaşla çalıştığının tespiti ile hesaplama yapıldığı ancak çalışma yaşamında daha az vergi ya da sigorta pirimi ödenmesi amacıyla zaman zaman iş sözleşmesi veya ücret bordrolarında gösterilen ücretlerin gerçeği yansıtmadığının görüldüğü, bu durumda gerçek ücretin tespitinin önem kazandığı, işçinin kıdemi, meslek ünvanı, fiilen yaptığı iş, işyerinin özellikleri ve emsal işçilere ödenen ücretler gibi hususlar dikkate alındığında imzalı bordrolarda yer alan ücretin gerçeği yansıtmadığı şüphesi ortaya çıktığında bu konuda tanık beyanlarının gözetilmesi gerektiği fakat yargılama sırasında dinlenen tanıkların ücrete ilişkin beyanlarının muallak olduğu,

iii. Bu nedenle işçinin meslekte geçirdiği süre, işyerinde çalıştığı tarihler, meslek ünvanı ve fiilen yaptığı iş bildirilerek sendikalardan, ilgili işçi ve işveren kuruluşlarından, tarafların bildirdikleri emsal işyerlerinden, Türkiye İstatistik Kurumundan emsal ücretin ne olabileceğinin araştırılması ve tüm delillerin birlikte değerlendirilerek bir sonuca gidilmesi gerektiği, emsal ücret araştırması yapılmadan eksik inceleme ile hüküm kurulmasının hatalı olduğu ve bozma nedeni yapıldığı ifade edilmiştir.

14. İş Mahkemesi bozmaya uymuştur. Başvurucu vekili 3/2/2017 tarihinde davalıların mal varlığı üzerine ihtiyati haciz konulmasını talep etmiş ve talebini 6/4/2017 tarihli duruşmada tekrarlamıştır. Bu talep hakkında bir karar verilmediği anlaşılmaktadır. İş Mahkemesi 14/12/2017 tarihinde davanın kabulüne, net 8.639,13 TL kıdem tazminatı, 2.639,44 TL ihbar tazminatı, 2.771,41 TL yıllık izin ücreti, 26.823,22 TL fazla çalışma ücreti ve 10.865,62 TL ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacağının davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar vermiştir. Başvurucu, işçilik ücretinin hesaplanması yönünden kararı temyiz etmiş ise de temyiz harç ve giderlerini karşılamadığından temyiz talebi reddedilmiştir. Davalıların temyiz talebi ise (kapatılan) Yargıtay 22. Hukuk Dairesince 16/4/2019 tarihinde reddedilmiş ve karar onanmıştır.

15. Başvurucu, nihai hükmü 16/5/2019 tarihinde öğrenmiştir.

16. Başvurucu, yenilenen icra dosyasındaki hesaba göre 2/4/2024 tarihi itibarıyla toplam alacağının 229.639,85 TL olduğunu belirtmiştir. Bunun yanında İş Mahkemesinin ilk kararı sonrasında mehil verilmesi ve icranın geri bırakılması kararı üzerine takibin durduğu, 5/8/2016 tarihinde başvurucu vekilinin talebi üzerine yeniden haciz ve araştırma yazıları yazıldığı, daha sonra ikinci İş Mahkemesi kararına kadar dosyada işlem yapılmadığı ve 16/4/2018 tarihinde yeniden başvurucu vekilinin davalı D. Şirketine ait araca, bazı icra dosyalarındaki davalıların alacaklarına, bankalar ve üçüncü kişilerdeki hak ve alacaklarına haciz konulması talebinde bulunduğu anlaşılmıştır. Bu talepler üzerine D. Şirketine ait araç üzerine ve davalıların banka hesaplarında bulunan yaklaşık 1.500 TL'ye haciz konulduğu görülmüştür. Ayrıca başvurucu vekili, D. Şirketinin isim değişikliği yaptığını ileri sürmüş; yapılan araştırma sonucu Y.D.K. A.Ş. ünvanını aldığı ve bankalarda yaklaşık 45.000 TL mevduat hesabı olduğu ifade edilmiştir. Anılan bedelin banka hesabında bulunduğunu ifade eden bankalar, hesaplar üzerinde aktif başka hacizlerin olduğunu belirtmiştir. Bunun yanında başvurucu vekili Y.D.K. A.Ş.nin hisselerinin satışını talep etmiş ancak masrafı yatırmadığı ve adli yardım talebi kabul edilmediği için talebi yerine getirilmemiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

1. İlgili Mevzuat

17. İcranın geri bırakılması kararının verildiği tarihteki 2004 sayılı Kanun'un 36. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"İlâma karşı istinaf veya temyiz yoluna başvuran borçlu, hükmolunan para veya eşyanın resmî bir mercie depo edildiğini ispat eder yahut hükmolunan para veya eşya kıymetinde icra mahkemesi

tarafından kabul edilecek taşınır rehni veya esham veya tahvilât veya taşınmaz rehni veya muteber banka kefaleti gösterirse veya borçlunun hükmolunan para ve eşyayı karşılayacak malı mahcuz ise icranın geri bırakılması için bölge adliye mahkemesi veya Yargıtaydan karar alınmak üzere icra müdürü tarafından kendisine uygun bir süre verilir. Bu süre ancak zorunluluk hâlinde uzatılabilir.

...

Bölge adliye mahkemesince başvurunun haklı görülmesi hâlinde teminatın geri verilip verilmeyeceğine karar verilir. Yargıtayca hükmün bozulması hâlinde borçlunun başvurusu üzerine, bozmanın mahiyetine göre teminatın geri verilip verilmeyeceğine mahkemece kesin olarak karar verilir.

Bölge adliye mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmesi veya Yargıtayca hükmün onanması hâlinde alacaklının istemi üzerine başkaca işleme gerek kalmaksızın teminata konu olan para alacaklıya ödenir. Mal ve haklar ise, malın türüne göre icra dairesince paraya çevrilir. İlâm alacaklısının teminat üzerinde rüçhan hakkı vardır."

2. Yargıtay Kararları

18. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun (Hukuk Genel Kurulu) 2/4/2019 tarihli ve E.2018/12-750, K.2019/383 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"... Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; dava dışı borçlu sigorta şirketi tarafından İİK'nun 36. maddesi gereğince sunulan teminat mektubu ve bu teminat mektubu sonucu verilen icranın geri bırakılması kararına rağmen borçlu A. Oto İnş. San. Tic. Ltd. Şti. hakkında icra takibine devam edilerek haciz uygulanmasının mümkün olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

Kesinleşmeden icraya konulabilen ilâmların (hükümlerin) temyiz edilmiş olması, kendiliğinden ilâmın icrasını durdurmaz. Hükmü temyiz eden borçlunun, kesinleşmeden icraya konulmuş olan ilâmın icrasını durdurabilmek için teminat karşılığında Yargıtay'dan icranın geri bırakılması (tehiri icra) kararı alması gerekir (HUMK m.443/1; İİK m.36). Hükmü temyiz etmiş olan borçlu teminat gösterirse, icra müdürü borçluya Yargıtay'dan icranın geri bırakılması (tehiri icra) kararı getirebilmesi için, uygun bir süre (mühlet) verir (m.36/1) ve bu süre içinde ilâmın icrasını durdurur. İcra dairesinden (müdüründen) teminat karşılığında süre (mühlet) alan borçlu, temyiz etmiş olduğu hükmü esastan inceleyecek olan Yargıtay hukuk dairesine (veya HGK'na) başvurarak, esas hakkındaki temyiz incelemesi sonuçlanıncaya kadar, icranın geri bırakılmasına (tehirine) karar verilmesini ister. Bu talebi alan Yargıtay Hukuk Dairesi, esas hakkında temyiz incelemesine başlamadan önce, dosya üzerinde inceleme yaparak borçlunun icranın geri bırakılması talebi hakkında acele olarak karar verir (...).

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; alacaklı tarafından Küçükçekmece 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 14.04.2009 tarihli ve 2007/155 E., 2009/169 K. sayılı ilâmına dayalı olarak borçlular A. Anonim Türk Sigorta Şti., A. Oto İnş. San. Tic. Ltd. Şti. ve diğer borçlular aleyhine ilâmlı icra takibine başlanmıştır.

İlâmlı icra takiplerinde ilâmın infaz edilecek kısmı hüküm bölümü olup, hüküm içeriğinin aynen infazı zorunludur (HGK'nın 08.10.1997 tarihli ve 1997/12-517 E., 1997/776 K. sayılı kararı).

Takibe konu ilamda tazminat alacağının davalılardan tahsiline hükmedildiği, ilâmın borçlularından A. Anonim Türk Sigorta Şirketi tarafından İİK.nun 36. maddesi uyarınca tehiri icra talepli olarak kararın temyiz edildiği ve dava dışı borçlu sigorta şirketi tarafından dosya alacağını karşılar bir miktarda teminat mektubu sunulduğu ve Yargıtay İlgili Dairesince 17.11.2009 tarihinde temyiz incelemesi sonuna kadar yatırılan teminat miktarınca icranın geri bırakılmasına karar verildiği görülmektedir. Bu karar takibe konu ilâmı temyiz eden ve tehiri icra kararı alan takip borçlusu sigorta şirketi yönünden geçerli olup, hükmü temyiz etmeyen ve mehil talebinde bulunmayan diğer borçlular yönünden bir bağlayıcılığı yoktur. Bu husus ihtiyari takip arkadaşlığının da bir sonucudur. Bu nedenle haklarında mahkeme kararı kesinleşen ve ilâmın icrasının tehirine ilişkin talepte bulunmayan şikâyetçi-borçlu bakımından ilâmın infazı mümkün olup, alacaklının bu borçluların mal ve haklarına haciz konulmasını talep etmesinde hukuka aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Borcun hangi hâllerde sona ereceği Borçlar Kanunu'nun 113 (TBK m.131) ve devamı maddelerinde gösterilmiştir. Yargıtay'dan tehiri icra kararı alınabilmesi için icra müdürü tarafından münasip bir mehilin verilebilmesinin koşulu olarak banka teminat mektubunun ibraz edilmesi borcu sona erdiren bir neden değildir. Borç teminat mektubunun paraya çevrildiği anda sona erer. Yargıtay hükmü onarsa icranın geri bırakılması kararı kendiliğinden kalkar. Alacaklının istemi üzerine başkaca bir işleme gerek kalmadan teminat paraya çevrilerek alacaklıya ödenir (İİK m.36/6). Hükmün bozulması hâlinde, ilâmlı icra takibi hüküm lehine bozulan borçlu yönünden durmaya devam eder, bu hâlde borçlunun başvurusu üzerine hükmü vermiş olan mahkeme bozmanın niteliğine göre teminat mektubunun geri verilip verilmeyeceğine karar verir (İİK m.36/5). ..."

19. Hukuk Genel Kurulunun 15/6/2021 tarihli ve E.2017/8-1882, K.2021/754 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"... Diğer taraftan kesinleşmeden icraya konulabilen ilâmların (hükümlerin) temyiz edilmiş olması, kendiliğinden ilâmın icrasını durdurmaz. Hükmü temyiz eden borçlunun, kesinleşmeden icraya konulmuş olan ilâmın icrasını durdurabilmek için, teminat karşılığında, Yargıtaydan icranın geri bırakılması (tehiri icra) kararı alması gerekir (Hukuk Muhameleri Kanunu m. 443/1; İİK m. 36) Kesinleşmeden icraya konulmuş olan hükmü (ilâmı) temyiz eden borçlunun, Yargıtay'dan icranın geri bırakılması (tehiri) kararı alıp icra dairesine vermesi (az veya çok) bir zamana bağlıdır. Bu zaman içinde icranın geri bırakılmasını (durdurulmasını) sağlayabilmek için, hükmü temyiz eden borçlunun icra dairesine (müdürüne) başvurarak, kendisine Yargıtaydan icranın geri bırakılması kararı getirinceye kadar uygun bir süre (mühlet) verilmesini istemesi gerekir (İİK m. 36). Bunun için borçlunun hükmü temyiz ettiğini, mahkemeden alacağı ve icra dairesine vereceği bir belge ile ispat etmesi gerekir. Bu talep üzerine, icra müdürünün hükmü temyiz eden borçluya Yargıtay'dan icranın geri bırakılması kararı getirinceye kadar uygun bir süre verebilmesi için temyiz eden borçlunun teminat göstermesi gerekir. Hükmü temyiz etmiş olan borçlu İİK'nın 36. maddesinde belirtilen teminatlardan birini gösterirse icra müdürü, borçluya Yargıtaydan icranın geri bırakılması (tehiri

icra) kararı getirebilmesi için uygun bir süre (mühlet) verir (İİK m. 36/1) ve bu süre içinde ilâmın icrasını durdurur. İcra müdürü verdiği bu süreyi ancak zaruret hâlinde uzatabilir (İİK m. 36/1- son cümle) (...). ..."

20. Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 7/3/2017 tarihli ve E.2016/25942, K.2017/3338 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"... Somut olayda, alacaklı tarafından genel haciz yolu ile takibe başlandığı, borçlunun itirazı ve alacaklının açtığı itirazın iptali davası üzerine, İstanbul 15. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2012/333 Esas 2015/442 Karar sayılı ilamı ile 21.748,50 USD lik kısım için itirazın iptaline karar verildiği, icra müdürlüğünce, kararın tehiri icra talepli temyiz edilmesi üzerine borçluya 90 gün mehil verildiği ve borçlu tarafından dosya borcunun tamamını karşılayacak şekilde 09/12/2015 tarihli 103.000 TL'lik süresiz ve kesin teminat mektubu sunulduğu anlaşılmaktadır.

İİK'nun 36. maddesi gereğince; ilâmı temyiz eden borçlu, hükmolunan para veya eşyanın resmi bir mercie depo edildiğini ispat eder yahut hükmolunan para veya eşya kıymetinde icra mahkemesi tarafından kabul edilecek taşınır rehni veya esham veya tahvilât veya taşınmaz rehni veya muteber banka kefaleti gösterirse veya borçlunun hükmolunan para ve eşyayı karşılayacak malı mahcuz ise icranın geri bırakılması için Yargıtay'dan karar alınmak üzere icra müdürü tarafından kendisine uygun bir süre verilir.

İİK'nun 85/1. maddesi uyarınca; borçlunun mal ve haklarından, alacaklının ana para, faiz ve masraflar dahil tüm alacağına yetecek miktarı haczolunur. Aynı maddenin son fıkrası uyarınca ise, icra memurunun haciz koyarken alacaklı ve borçlunun menfaatlerini gözetmesi gerekir.

Yargıtay'dan tehiri icra kararı alabilmek üzere icra müdürlüğü tarafından mehil verilebilmesi için ibraz edilen teminat mektubu veya yatırılan nakdi teminat, ödeme yerine geçmez ise de, borçlu tarafından yatırılan teminatın, yatırıldığı tarih itibari ile icra takip dosyası alacağını tüm fer'ileri ile birlikte karşılaması halinde, mevcut hacizlerin aşkın hale geleceği kuşkusuz olduğu gibi, hacizlerin devam etmesi İİK.nun 85/son maddesiyle de bağdaşmayacaktır.

Borçlu, dosya borcunun tamamını fer'ileriyle birlikte karşılayacak şekilde dosyaya süresiz ve kesin teminat mektubu sunduğuna göre, mahkemece, istemin kabulü ile daha önce konulan hacizlerin kaldırılmasına karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir. ..."

B. Uluslararası Hukuk

1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

21. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (Sözleşme) ek 1 No.lu Protokol'ün "Mülkiyetin korunması" başlıklı 1. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir. ..."

2. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

22. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre Sözleşme'ye ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin temel amacı, devlet tarafından mülkiyet hakkına yapılan haksız müdahalelere karşı kişinin korunmasını sağlamaktır. Sözleşme'nin 1. maddesi uyarınca her taraf devlet "kendi yetki alanı içinde bulunan herkesin, Sözleşme'de tanımlanan hakları ve özgürlüklerden yararlanmalarını sağlama" yükümlülüğü altındadır. Bu genel nitelikli görevin yerine getirilmesi, Sözleşme ile güvence altına alınan hakların etkili bir biçimde uygulanmasını sağlamak için bazı pozitif yükümlülüklere yol açmaktadır (B. No: 60642/08, 16/7/2014, § 100; Sovtransavto Holding/Ukrayna, B. No: 48553/99, 25/7/2002, § 96).

23. AİHM, Sözleşme'ye ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi ile güvence altına alınan mülkiyet hakkının da bazı pozitif yükümlülükler içerdiğini kabul etmektedir. AİHM'e göre mülkiyet hakkının gerçekten etkili bir biçimde korunabilmesi, devletin müdahale etmeme görevi yanında ayrıca bazı pozitif tedbirler almasını da gerektirir (B. No: 48939/99, 30/11/2004, § 134; B. No: 31443/96, 22/6/2004, § 143).

24. AİHM, Sözleşme'ye ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin devletin doğrudan müdahalesinin söz konusu olmadığı özel kişiler arasındaki uyuşmazlıklar yönünden de -belirli durumlarda- mülkiyet hakkının korunması için gerekli tedbirleri alma yükümlülüğünü içerdiğini kabul etmektedir. Devletin pozitif yükümlülükleri çerçevesinde -özel kişiler arası mülkiyet ilişkileri bakımından olsa bile- kişilerin mülkiyet haklarına yapılacak keyfî müdahalelere karşı hukuksal bir koruma sağlaması gerekmektedir. Bu bağlamda devlet, özellikle tarafların mülkiyet hakkına ilişkin uyuşmazlıklar yönünden gerekli usule ilişkin güvenceleri sunan etkin bir yargısal mekanizma oluşturma yükümlülüğü altındadır. Bu çerçevede oluşturulan yargı yollarında ulusal mahkemeler de iç hukukta yer alan ilgili kanunlar ışığında makul ve adil bir biçimde mülkiyet uyuşmazlıklarını çözmek durumundadır. Mahkeme, bu gerekliliğin sağlanıp sağlanmadığını değerlendirirken uygulanan usulün bütününü incelemektedir (Sovtransavto Holding/Ukrayna, § 96; B. No: 71186/01, 7/6/2005, §§ 90, 91; B. No: 54522/00, 3/4/2012, § 112; Anheuser-Busch Inc./Portekiz [BD], B. No: 73049/01, 11/1/2007, §§ 82-87; Capital Bank AD/Bulgaristan, B. No: 49429/99, 24/11/2005, § 134; B. No: 48191/99, 10/5/2007, § 47).

25. Bununla birlikte AİHM; iç hukukun yorumlanması ve uygulanması konusundaki görevinin sınırlı olduğunu, ulusal mahkemelerin hukuk kurallarının yorumlanması bakımından sahip oldukları takdir hakkına açık bir keyfîlik veya bariz takdir hatası içermedikçe karışamayacağını belirtmektedir (Anheuser-Busch Inc./Portekiz, § 83).

26. Diğer taraftan AİHM, her ne kadar Sözleşme'ye ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinde açık olarak usule ilişkin güvencelerden söz edilmese de bu maddenin keyfî müdahalelerden korunmak amacıyla, mülkiyet hakkına yapılan müdahalelerin kanun dışı veya keyfî ya da makul olmayan şekilde uygulandığına ilişkin savunma ve itirazlarını sorumlu makamlar önünde etkin bir biçimde ortaya koyabilme olanağının tanınması güvencesini kapsadığını belirtmektedir. Bu değerlendirme ise uygulanan sürecin bütününe bakılarak yapılmalıdır (AGOSI/Birleşik Krallık, B. No: 9118/80, 24/10/1986, § 60; B. No: 28856/95, 21/5/2002, § 45).

27. AİHM ayrıca usule ilişkin güvencelerin özel kişiler arasında ihtilaf oluşturan mülkiyet hakkı ile ilgili meseleler yanında taraflardan birinin devlet olması durumunda da geçerli olduğunu belirtmiştir (B. No: 22279/04, 7/7/2009, § 100). Bu bağlamda mülkiyet hakkının korunmasına dair usule ilişkin güvenceler kapsamında mahkeme kararlarının ilgili ve yeterli bir gerekçeye sahip olması gerektiğine değinmiştir. AİHM'e göre bu zorunluluk davacının her iddiasına ayrıntılı cevap verilmesi anlamına gelmemekle birlikte AİHM en azından mülk sahibinin esasa ilişkin temel iddia ve itirazlarının yargılama makamlarınca yapılacak dikkatli ve özenli bir inceleme sonucunda karşılanması gerektiğini vurgulamıştır (B. No: 34764/05, 34786/05, 34800/05, 34811/05, 1/2/2011, § 54).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

28. Anayasa Mahkemesinin 15/10/2025 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

29. Başvurucu; davanın kabulü ile birlikte icra takibi başlattığını, bunun yanında başka bir dosya ile ihtiyati haciz talep ettiğini ve talebinin kabul edildiğini ancak İş Mahkemesinin kararının davalılarca temyiz edilmesi üzerine dosyaya sunulan süreli teminat mektubu nedeniyle icranın geri bırakılmasına karar verildiği gibi ihtiyati haciz kararının da teminat bulunduğu gerekçesiyle kaldırıldığını belirtmiştir. Oysa icranın geri bırakılması talebi sırasında sunulan banka teminat mektubunun süresiz olması gerektiğini, usulüne uygun olmayan teminat mektubu nedeniyle icranın geri bırakılması kararı verilmesi ve aynı gerekçeyle ihtiyati haciz kararının kaldırılması nedeniyle alacağını tahsil edemediğini, Yargıtaya başvurarak tehiri icra kararının teminat mektubunun süresi geçtiği için kaldırılmasını talep ettiğini ancak bir sonuç alamadığını ifade etmiştir. Başvurucu, bu gerekçelerle mülkiyet hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

30. Anayasa'nın "Mülkiyet hakkı" başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

31. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder. Başvurucunun şikâyetleri özü itibarıyla mülkiyet hakkını ilgilendirdiğinden başvuru mülkiyet hakkı kapsamında incelenmiştir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

32. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

33. Anayasa'nın 35. maddesinin birinci fıkrasında "Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir." denilmek suretiyle mülkiyet hakkı güvenceye bağlanmıştır. Anayasa'nın anılan maddesiyle güvenceye bağlanan mülkiyet hakkı, ekonomik değer ifade eden ve parayla değerlendirilebilen her türlü mal varlığı hakkını kapsar (AYM, E.2015/39, K.2015/62, 1/7/2015, § 20). Bu bağlamda mülk olarak değerlendirilmesi gerektiğinde kuşku bulunmayan menkul ve gayrimenkul mallarla bunların üzerinde tesis edilen sınırlı ayni haklar ve fikrî hakların yanı sıra icrası kabil olan her türlü alacak da mülkiyet hakkının kapsamına dâhildir (B. No: 2014/11441, 1/2/2017, § 60). Somut olayda başvurucunun alacağının varlığı mahkeme kararı ile kesinleşmiştir. Kesinleşmiş alacaklar icra edilebilir nitelik kazandığından Anayasa'nın 35. maddesi bağlamında mülk teşkil etmektedir (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. B. No: 2014/6577, 16/2/2017, § 45).

34. Başvuru konusu olayda başvurucunun mülkiyet hakkına yönelik olarak kamu makamlarınca doğrudan yapılan bir müdahale mevcut olmayıp özel kişiler arası bir uyuşmazlık söz konusudur. Dolayısıyla başvuruda, devletin mülkiyet hakkına ilişkin pozitif yükümlülükleri yönünden inceleme yapılması gerekmektedir.

35. Mülkiyet hakkının korunmasının devlete birtakım pozitif yükümlülükler yüklediği hususu, Anayasa'nın 35. maddesinin lafzında açık bir biçimde düzenlenmemiş ise de bu güvencenin sadece devlete atfedilebilen müdahalelere yönelik sınırlamalar getirdiği, bireyi üçüncü kişilerin müdahalelerine karşı korumasız bıraktığı düşünülemez. Pozitif yükümlülüklerin ortaya çıkmasının nedeni gerçek anlamda koruma sağlanmasıdır. Buna göre anılan maddede bir temel hak olarak güvence altına alınmış olan mülkiyet hakkının gerçekten ve etkili bir şekilde korunabilmesi yalnızca devletin müdahaleden kaçınmasına bağlı değildir. Gerçek anlamda koruma sağlanması için devletin negatif yükümlülükleri dışında pozitif yükümlülüklerinin de olması gerekir. Dolayısıyla Anayasa'nın 5. ve 35. maddeleri uyarınca devletin mülkiyet hakkının korunmasına ilişkin pozitif yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu bağlamda söz konusu pozitif yükümlülükler, kimi durumlarda özel kişiler arasındaki uyuşmazlıklar da dâhil olmak üzere mülkiyet hakkının korunması için belirli tedbirlerin alınmasını gerektirmektedir (Türkiye Emekliler Derneği [1. B.], B. No: 2012/1035, 17/7/2014, §§ 34-38; B. No: 2013/7842, 17/2/2016, §§ 39-41; B. No: 2014/8649, 15/2/2017, § 43).

36. Devletin pozitif yükümlülükleri, mülkiyet hakkına yapılan müdahalelere karşı usule ilişkin güvenceleri sunan yargısal yolları da içeren etkili hukuksal bir çerçeve oluşturma, oluşturulan bu hukuksal çerçeve kapsamında yargısal ve idari makamların bireylerin özel kişilerle olan uyuşmazlıklarında etkili ve adil bir karar vermesini temin etme sorumluluklarını da içermektedir (B. No: 2014/11410, 22/6/2017, § 41).

37. Devletin pozitif yükümlülükleri çerçevesinde -özel kişiler arası uyuşmazlıklarla ilgili olsun ya da olmasın- yargı kararlarının uygulanması ve kişilerin alacaklarına kavuşması bakımından etkili bir icra sistemi kurma sorumluluğu bulunmaktadır. Özel kişiler arasındaki uyuşmazlıklarda devletin mülkiyet hakkına ilişkin pozitif yükümlülükleri, karşılıklı hak ve menfaatler dengesine dayanmaktadır. Alacakların icrasına ilişkin süreç bakımından da durum böyledir. Devlet bu sistemi kurarken gerek alacaklının gerekse de borçlu ve ilgili üçüncü kişilerin hak ve menfaatlerini gözetmek, kişilerin mülkiyet haklarının korunması için gerekli tedbirleri almak durumundadır. Buna göre bir yandan alacaklının mülkiyet hakkı kapsamında bulunan alacağına kavuşması için etkin bir

icra yolunun oluşturulması, öte yandan da icradan etkilenen borçlu ve ilgili diğer kişilere mülkiyet haklarına yapılan müdahalelerin keyfî veya hukuka aykırı olduğunu ileri sürebilmeleri için etkin biçimde itiraz edebilme imkânının tanınması gerekmektedir ([GK], B. No: 2014/17196, 25/10/2018, §§ 71, 72; B. No: 2015/3112, 23/1/2019, § 35; AYM, E.2019/11, K.2019/86, 14/11/2019, §§ 14, 15; AYM, E.2019/59, K.2020/61, 22/10/2020, §§ 22, 23).

38. Alacağın ödenmemesi nedeniyle başlatılan icra takibinde alacaklı ve borçlunun mülkiyet hakkı çatışmaktadır. Bu nedenle icra takip sürecinin alacaklı ve borçlu tarafın menfaatlerini dengeleyecek yolları öngörmesi gerekir. Bununla birlikte kanun koyucunun öngördüğü düzenlemelerin menfaatler dengesinin kurulmasında taraflardan biri aleyhine ölçüsüzlüğe neden olması mülkiyet hakkı yönünden pozitif yükümlülüklerle de bağdaşmayabilir. Bu bağlamda her iki tarafın menfaatlerinin mümkün olduğunca dengelenmesi ve sürecin taraflardan biri aleyhine ölçüsüz bir netice doğuracak şekilde sonuçlandırılmaması gerekir. Menfaat dengesinin adil bir şekilde kurulup kurulmadığının değerlendirilmesinde ise taraflara tanınan tüm imkânların gözönünde bulundurulması zorunludur (AYM, E.2019/59, K.2020/61, 22/10/2020, § 24).

39. Özel hukuk kişileri arasındaki uyuşmazlıkta kamu makamlarının taraf menfaatlerinin dengelenmesine ilişkin yasal düzenlemelere ve tedbirlere yer verip vermediği, bu düzenleme ve tedbirlerin etkili bir çözüm sağlama kapasitelerinin bulunup bulunmadığı ve somut olay açısından doğurduğu etkilerin mülkiyet hakkının korunmasına yeterli ve elverişli olup olmadığı belirlenmelidir. Devletin pozitif yükümlülüklerinin bir gereği olarak etkili hukuki mekanizmalar kuran kamu makamlarının yapılacak yargılama sonunda bir davanın kazanılmasını garanti etmek gibi bir yükümlülüğünün bulunmadığı da açıktır (Sınırlı Sorumlu Kavak Arsa ve Konut Yapı Kooperatifi [1. B.], B. No: 2019/39103, 18/4/2024, § 31).

40. Hukukumuzda istisnalar dışında mahkemelerce verilen kararların icrası için kesinleşmesi gerekmez. Buna karşılık mahkeme kararına karşı kanun yollarına başvurmak isteyen borçluya, 2004 sayılı Kanun'un tehiri icra (icranın geri bırakılması) müessesesini düzenleyen 36. maddesinde, icra sürecini kararın kesinleşmesine kadar geri bırakılmasını isteme imkânı tanınmıştır. Kuşkusuz bu durum borçlu lehine ancak alacağına bir an önce kavuşmak için icra sürecini devam ettirme imkânını yitiren alacaklı aleyhine bir durum oluşturmaktadır. Bununla birlikte menfaatler dengesini sağlamak isteyen kanun koyucu borçluya kararın kesinleşmesinden sonra icra süreci kapsamında alacağına daha çabuk kavuşabilmesi için alacaklı lehine teminat gösterme yükümlülüğü getirmiştir.

41. Somut olayda başvurucu, işçilik alacaklarının tahsili talebiyle iki şirket aleyhine dava açmıştır. İş Mahkemesinin 16/10/2014 tarihli ilk kararı üzerine başvurucu 70.476,10 TL alacak tutarı üzerinden ilamlı icra takibi başlatmıştır. Karar tehiri icra talepli olarak temyiz edilmiş ancak İcra Mahkemesinin bir yıl süreli teminat mektubunu kabul etmesi üzerine mehil vesikası verilmiş ve verilen mehil içinde icranın geri bırakılmasına karar verilmiştir. Başvurucu, teminat mektubunun süreli olması nedeniyle icranın geri bırakılması kararının yeniden değerlendirilmesini talep etmiş; bu taleplerinden bir sonuç alamamıştır. İcra edilebilir nitelikteki kararın verildiği 16/10/2014 tarihinden temyiz üzerine kararın onandığı 16/4/2019 tarihine kadar 4 yıl 6 ay boyunca icranın geri bırakılmış olması nedeniyle icra sürecinde herhangi bir ilerleme olmamış, konulan ihtiyati hacizler

de kaldırılmıştır. Bozma kararı sonrasında ise başvurucunun ihtiyati haciz talebi hakkında bir karar verilmemiştir. Borçlu şirketin hisseleri veya aracı üzerinde haciz bulunması ya da banka hesabında 45.000 TL civarında parasının bulunması alacağın tahsili ile ilgili bazı imkânların mevcut olduğunu göstermekle birlikte icranın geri bırakılması nedeniyle alacağın tahsili 4 yıl 6 ay boyunca geciktirilmiştir.

42. 2004 sayılı Kanun'un 36. maddesine göre teminat mektubunun kesin ve süresiz olması gerekmektedir (bkz. § 20). Somut olayda kesin ve süresiz teminat mektubu alınması üzerine icranın geri bırakılması kararı verilmesi gerekirken süreli teminat mektubunun kabul edilmesi ve konulan ihtiyati hacizlerin kaldırılması başvurucuyu alacağının tahsili imkânı açısından güvencesiz bırakmıştır. Oysa teminat mektubunun kesin ve süresiz istenmesi hâlinde ise bir gecikmeye ve yeni bir haciz sürecine gerek olmadan başvurucunun alacağını tahsil edebileceği açıktır. Dolayısıyla teminatın süreli olması, borçlu lehine icranın ertelenmiş olmasına ve başvurucu alacaklının bekleme külfetine katlanmasına rağmen kararın kesinleşmesinden sonra teminatı paraya çevirme imkânından yararlanamamasına yol açmıştır. Kesin ve süresiz teminat mektubundan derhâl alacağını tahsil edebilecek olan başvurucunun borçluya karşı normal bir icra sürecinde olduğu gibi icra sürecini devam ettirme imkânına sahip olması ise menfaatler dengesini sağlamayacaktır. Sonuç olarak borçlu lehine bir avantaj sağlanmışken bunu dengeleyici olan alacaklı lehine sağlanması gereken avantaj ortadan kalkmış ve taraflar arasında kurulması gereken adil denge başvurucu aleyhine bozulmuştur.

43. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

VI. GİDERİM

44. Başvurucu, ihlalin tespiti ile mülkiyet hakkının ihlal edilmesi nedeniyle 150.000 TL maddi ve 100.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

45. Kesin ve süresiz teminat mektubu alınmadan icranın geri bırakılması kararı verilmesi nedeniyle tespit edilen mülkiyet hakkı ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar ve zorunluluk bulunmamaktadır. Olayda ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması bakımından etkin giderim yolu tazminat olarak görülmektedir. Eski hâle getirme kuralı çerçevesinde ihlalin sonuçlarının bütünüyle ortadan kaldırılabilmesi için manevi zararları karşılığında başvurucuya talebiyle bağlı kalınarak net 100.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir. İcra takibinin devam ettiği anlaşıldığından başvurucunun maddi tazminat talebinin bu aşamada reddine karar verilmesi gerekir.

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 100.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 364,60 TL harç ve 30.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 30.364,60 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 15/10/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.